

Povijest i razvoj Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Pavičić, Vesna

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:637877>

Rights / Prava: [In copyright/Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-20**

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE ZNANOSTI

Ak. god. 2019./2020.

**POVIJEST I RAZVOJ CENTRALNE KNJIŽNICE
VETERINARSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU**

Diplomski rad

Mentor: izv. prof. dr. sc. Ivana Hebrang Grgić

Student: Vesna Pavičić

Zagreb, 2020.

Sadržaj:

1.	UVOD.....	2
2.	NASTANAK KNJIŽNICE VETERINARSKOG FAKULTETA	2
2.1.	KLUB STUDENATA VETERINE.....	3
2.2.	ĐAČKA KNJIŽNICA.....	3
2.3.	CENTRALNA ZAVODSKA KNJIŽNICA (1922. – 1956.)	5
2.4.	ZAVODSKE KNJIŽNICE	7
2.5	PRIJELAZNI PERIOD (1934. – 1957.).....	9
3.	CENTRALNA KNJIŽNICA VETERINARSKOG FAKULTETA	13
3.1.	KNJIŽNICA NAKON 1990. GODINE.....	16
3.2.	KNJIŽNIČNE SLUŽBE I USLUGE	20
3.3.	PROSTOR KNJIŽNICE	21
3.4.	DJELATNICI KNJIŽNICE	22
4.	ZAKLJUČAK	24
5.	POPIS LITERATURE	25
6.	PRILOZI.....	28
7.	SAŽETAK	38
8.	SUMMERY.....	39
9.	ŽIVOTOPIS	40

1. UVOD

Knjižnica Veterinarskoga fakulteta u Zagrebu ima dugu povijest i tradiciju te svjedoči o akademskom životu i pedagoškom angažmanu zaposlenika knjižnice. U ovom će se radu prikazati njen nastanak, vrijednosti i razvoj istraživanjem arhivskih zapisa sjednica Fakultetskog vijeća, knjižnične građe arhivskog karaktera¹, fakultetskih ljetopisa te knjiga izdanih povodom većih obljetnica Fakulteta. Prikazat će se kontinuitet prikupljanja knjižnične građe i struktura knjižničnog osoblja od nastanka do danas.

Knjižnica spada u visokoškolske knjižnice, ali prema sadržaju fonda je specijalna knjižnica čija je svrha osiguravanje knjižnične građe za provođenje odgojno-obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti. Namijenjena je prvenstveno studentima i djelatnicima Fakulteta, zatim i ostalim znanstvenicima, istraživačima i stručnjacima iz područja veterinarske medicine i srodnih područja znanosti.

2. NASTANAK KNJIŽNICE VETERINARSKOG FAKULTETA

Ubrzo po osnutku Veterinarske visoke škole u Zagrebu² 1919. započinju s radom i knjižnice s vrlo skromnim fondom dobivenim većinom donacijom. Cilj knjižnice bio je prikupljati i čuvati stručnu literaturu vezanu uz veterinarsku struku kao biti potpora

¹ Tu se misli na dokumente koje je Knjižnica prikupila kroz svoje djelovanje, a koji su evidentirani u Urudžbenom zapisniku Knjižnice (prvi zapisi datira iz 1936. godine). Dokumenti su vezani uz rad i poslovanje Knjižnice (interakcija s tijelima Fakulteta i vanjskim subjektima - studenti, nastavnici, druge ustanove i sl.).

² Veterinarska visoka škola u Zagrebu započela je s radom u školskoj godini 1919./1920. na temelju Uredbe kojom se do kasnijeg uređenja ustavnim putem ustrojava Veterinarska visoka škola u Zagrebu (Narodne novine, broj 93/1919), koju je 31. kolovoza 1919. godine propisao regent Aleksandar Karađorđević.

znanstvenom i stručnom radu nastavnika i stručnjaka te edukaciji studenata. Osim nabave, obrade, čuvanja i davanja na korištenje građe, Knjižnica je tijekom vremena razvijala i druge usluge sukladno razvoju knjižničarske struke.

2.1. KLUB STUDENATA VETERINE

Studenti Visoke veterinarske škole (kasnije Veterinarski fakultet) osnovali su Klub studenata veterine koji je započeo s radom 1920. godine, a dio aktivnosti Kluba je bila skrb o nabavi potrebnih udžbenika za studente. Knjige su nabavljane sredstvima prikupljenih članarina, ali i donacijom. Studenti su volonterski radili poslove knjižničara (posudba, nabava, zaštita knjiga) te vodili čitaonicu Kluba. Knjižničar je bio jedan od redovitih članova Upravnog odbora Kluba.³

2.2. ĐAČKA KNJIŽNICA

Po osnivanju Đačke knjižnice 1921. godine, Klub studenata veterine je novoosnovanoj knjižnici ustupio cijelokupni fond knjiga. Đačka je knjižnica za svoj rad dobivala određena finansijska sredstva što je vidljivo iz Revizije budžetskog prijedloga za godinu 1921./1922.⁴ Članovi Kluba su iz svojih redova birali knjižničara na rok od godinu dana. Knjižničar je za svoj rad dobivao nagradu od 200 kruna mjesečno. „Knjižničar upravlja knjižnicom, čitaonicom i inventarom Kluba. Vodi popis knjiga i časopisa, uzajmljuje ih

³ Zapisnik s IV. redovite sjednice Proforskoga vijeća Veterinarske visoke škole u Zagrebu održane 30. studenog 1921. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

⁴ Revizija budžetskog prijedloga za godinu 1921./1922. Povjerenstvu za prosvjetu i vjere u Hrvatskoj i Slavoniji u Zagrebu od 24. kolovoza 1921. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

članovima uz pismenu potvrdu i sastavlja mjesecni izvještaj upravnom odboru, a godišnji glavnoj godišnjoj skupštini o načinu upravljanja knjižnicom i posudjivanju knjiga.⁵ Za prvog predstojnika Đačke knjižnice postavljen je prof. dr. Stjepan Plisaj, redoviti profesor na Visokoj veterinarskoj školi u Zagrebu. Radi oštećivanja knjiga (rabljenih tijekom seciranja životinja) određeno je „...da se odsad imaju knjige iz đačke biblioteke posuđivati uz kauciju od 10 K po knjizi, od koje donacije će se djelomično ili u cijelosti uzimati u ime odštete, ako bi knjiga bila prigodom povratka u knjižnicu oštećena“. Određena je i stalna taksa od 10 K koja se „prigodom upisa od đaka ubire“. ⁶ U siječnju 1925. godine prof. Fran I. Zavrnik preuzeo je upravljanje fakultetskim knjižnicama⁷, a u studenom iste godine pripremljen je Pravilnik Đačke knjižnice. Prema tom Pravilniku „...imade posudioc knjige, koje je oštetio, na svoj trošak pustiti popraviti“. Đačka knjižnica ima na usluzi demonstratore koji za svoj rad dobivaju naknadu. Kao prvi demonstratori se spominju Uršić, Butozan i Zaharija. U svibnju 1931. godine upravnikom fakultetskih knjižnica imenovan je docent dr. Rudolf Ganslmayer koji u svom Izvještaju o radu Đačke knjižnice Veterinarskoga fakulteta i Centralne zavodske knjižnice u školskoj godini 1931./1932. navodi da se „Djačka knjižnica Veterinarskog fakulteta nalazi se u podrumskoj tamnoj i skroz nehigijenskoj prostoriji glavne zgrade.“ U tom je periodu jedan je laborant preuzeo dužnost knjižničara Djačke knjižnice od studenta Ivana Zaharije. Predstojnik knjižnice navodi da je novi knjižničar zatekao knjižnicu u rasulu, da su knjige posuđivane na neodređeno vrijeme i često vraćane jako oštećene. Stoga

⁵ Pravilnik je odobren od strane Velikog župana Zagrebačke oblasti u Zagrebu 10. studenog 1929., od strane Upravnika policije 15. siječnja 1931., a od strane Dekanata Veterinarskog fakulteta Univerziteta Kraljevine Jugoslavije 26. studenog 1931. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

⁶ Zapisnik s XIII. redovite sjednice profesorskog vijeća Veterinarske visoke škole u Zagrebu održane 05. svibnja 1922. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

⁷ Radi se o Đačkoj knjižnici osnovanoj 1921. i Centralnoj zavodskoj knjižnici osnovanoj 1922. godine koje su djelovale paralelno, ali s odvojenim fondovima.

je izrađen novi pravilnik (Prilog 1) po kojem „...svaki slušač Veterinarskog Fakulteta uplaćuje prigodom upisa taksu od 50 dinara za Djačku knjižnicu, a za svaku posudjenu knjigu po dva dinara. Knjigu može zadržati tri mjeseca, a nakon tog roka mora je produžiti. U koliko to pravodobno ne učini plaća 1 Din. dnevne globe. Apsolventi plaćaju takodjer po 50 Din. i dva dinara po knjizi“. Iz tih su sredstava nabavljene najpotrebnije knjige, uređena knjižnica i uvezane su oštećene knjige. Pravilnikom za upotrebu Djačke knjižnice iz 1931. godine definiraju se korisnici knjižnice, visina upisnine i taksa za svaku pojedinu posudbu, duljina trajanja posudbe i zakasnina te radno vrijeme knjižnice. „Za skupljeni novac kupuju se nova djela i popravljaju stara.“ Od Fakultetskog se savjeta tražilo „...da uskrati upotrebu Đačke knjižnice po vojnim pitomcima, pošto oni dobivaju od vojske novce za nabavu udžbenika, a knjiga ima u Đačkoj knjižnici pre-malo“. Đačka knjižnica je od 1931. imala Pravilnik za upotrebu Djačke knjižnice, a od 1933. „ceduljne kataloge“ koji su uvršteni u katalog Univerzitetske biblioteke^{8,9}.

2.3. CENTRALNA ZAVODSKA KNJIŽNICA (1922. – 1956.)

Godine 1922. ustrojena je Centralna zavodska knjižnica (CZK) čiji fond prvenstveno čine časopisi te znanstvene i stručne knjige. CZK namijenjena je isključivo nastavnicima i stručnim suradnicima, a predstojnikom je imenovan prof. Plisaj.

⁸ Zapisnik XI. redovne sjednice Savjeta Veterinarskog fakulteta, održane 29.04.1933. pod točkom 5 procitan je Dopis Rektorata po predmetu Centralnog ceduljnog kataloga Savjetu Veterinarskoga fakulteta (od 1933. godine) prema kojem se odlučuje da se knjige i časopisi pojedinih zavodskih knjižnica uvedu i u glavne „ceduljne kataloge cijelokupne Univerzitetske biblioteke“, a ne da budu sadržani samo u posebnim, internim katalozima. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

⁹ Naziv Univerzitetska biblioteka je kolokvijalni naziv za Sveučilišnu biblioteku kako se tada zvala Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Podatak preuzet iz Stipanov, Josip. Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj. Zagreb : Školska knjiga, 2015. Str. 192.

CZK je nastala spajanjem zavodskih knjižnica Fakulteta, i to: Zavoda za anatomiju, histologiju i embriologiju¹⁰ (utemeljena 1920.), Zavoda za fiziologiju (utemeljena je 1922.), Kirurške klinike (utemeljena 1922.) i Seminara za povijest veterinarstva (utemeljena 1922.).

Fakultetska knjižnica (CZK) nalazila se u prizemlju glavne zgrade u prostoriji u kojoj su se održavale sjednice. CZK je primala 20.000 dinara državne dotacije godišnje što je jedva dostajalo za nabavu najnužnijih časopisa. Većinu časopisa CZK dobiva razmjenom za Veterinarski arhiv¹¹ čiji je prvi broj izašao 1931. u nakladi Zaklade veterinarskog fakulteta. „Za vodjenje knjižnice uopće nema personala, već knjige izdaje fakultetski pedel¹², a vodi je uvijek dobrovoljno jedan nastavnik fakulteta.“ Istiže se potreba osiguranja zasebnog prostora za CZK.¹³

I CZK je, kao i Đačka knjižnica, već 1933. ima autorski i mjesni katalog u listićima, a njihov je fond uveden u glavni katalog Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Već je tada nabava i obrada građe CZK rađena centralno, a časopisi su smještani po zavodima prema stručnoj tematici.

¹⁰ Godine 1920. osnovane su knjižnice Zavoda za anatomiju i Zavoda za histologiju. Ta su dva zavoda 1950. godine objedinjena u Zavod za anatomiju, histologiju i embriologiju, a spojene su i priručne knjižnice dotadašnjih zavoda.

¹¹ Veterinarski arhiv bio je prvi znanstveni časopis Veterinarskog fakulteta koji je počeo izlaziti 1931. godine.

¹² Najbliže značenju riječi pedel je podvornik, domar ili pisar.

¹³ Zapisnik s XIII. redovite sjednice profesorskog vijeća Veterinarske visoke škole u Zagrebu održane 05. svibnja 1922. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

2.4. ZAVODSKE KNJIŽNICE

Razvojem Fakulteta, otvaranjem novih katedri, zavoda, klinika i laboratorija, formiran je¹⁴ niz zavodskih knjižnica koje zajedno čine Centralnu zavodsku knjižnicu (u kasnijim dokumentima se vodi i kao Fakultetska knjižnica). Knjižnice nisu osnivane istovremeno, kao ni zavodi ili klinike, stoga su navedene kronološki uz navođenje godine utemeljenja u zagradama:

1. Knjižnica Zavoda za anatomiju, histologiju i embriologiju¹⁵ (1920.),
2. Đačka knjižnica¹⁶ (1922.),
3. Knjižnica Zavoda za fiziologiju (1922.),
4. Knjižnica Kirurške klinike (1922.),
5. Knjižnica Seminara za povijest veterinarstva (1922.),
6. Knjižnica Zavoda za patološku anatomiju (1924.),
7. Knjižnica Zavoda i klinike za fiziologiju i patologiju razmnožavanja s porodiljstvom (1925.),
8. Knjižnica Zavoda za farmakologiju i toksikologiju (1928.),
9. Knjižnica Zavoda za parazitologiju i nametničke bolesti (1929.),
10. Knjižnica Zavoda za mikrobiologiju i zarazne bolesti (1932.),
11. Knjižnica Zavoda za higijenu animalnih proizvoda (1933.).

¹⁴ Nigdje ne postoji odluka uprave Fakulteta ili zavoda / klinike o osnivanju knjižnica pa je ovo prvi dokument koji na jednom mjestu popisuje knjižnice. Ipak, točnost podataka o vremenu osnivanja Đačke i Profesorske knjižnice su upitni.

¹⁵ Godine 1920. osnovane su knjižnice Zavoda za anatomiju i Zavoda za histologiju. Ta su dva zavoda 1950. godine objedinjena u Zavod za anatomiju, histologiju i embriologiju, a spojene su i priručne knjižnice dotadašnjih zavoda.

¹⁶ Prema provedenom istraživanju, Knjižnica se spominje u dokumentu od 24.08.1921. pod nazivom *Revizija budžetskog predloga za godinu 1921./1922. Povjerenstvu za prosvjetu i vjere u Hrvatskoj i Slavoniji u Zagrebu*: „...Umanjuje se točka 5. B. dotacija za knjižnicu 200.000 K.-...“ kao i u više zapisnika s Fakultetskih vijeća Veterinarske visoke škole u Zagrebu tijekom 1921. godine.

12. Knjižnica Zavoda za stočarstvo i hranidbu (1933.),
13. Knjižnica Zavoda za rendgenologiju i fizikalnu terapiju¹⁷ (utemeljena 1935.),
14. Knjižnica Zavoda za biologiju i patologiju pčela, svilaca i riba (utemeljena 1936.),
15. Knjižnica Zavoda za patološku fiziologiju (utemeljena 1938.),
16. Knjižnica Zavoda za kemiju (utemeljena 1940.),
17. Knjižnica Zavoda za biologiju (utemeljena 1940.),
18. Knjižnica Zavoda za botaniku (utemeljena 1941.),
19. Knjižnica Zavoda za medicinsku fiziku¹⁸ (utemeljena 1942.),
20. Knjižnica Zavoda za zoohigijenu (utemeljena 1948.),
21. Knjižnica Klinike za unutrašnje bolesti domaćih životinja¹⁹ (utemeljena 1951.).

Iz Priloga 2 se vide podaci o osnivanju pojedinih knjižnica, kao i djelatnici koji su za njih bili zaduženi. Te su knjižnice činile Centralnu zavodsku knjižnicu s centraliziranim nabavom i obradom građe. Većina ih postoji i danas kao dislocirane jedinice Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta. U tim su knjižnicama smješteni časopisi i knjige iz uskog područja interesa veterinarske znanosti i struke. Postoje velike razlike među zavodskim knjižnicama glede prostora i bibliografskih izvora što odražava nivo aktivnosti i pristupačnosti fonda. Neki zavodi imaju veliku pokrivenost svojih predmeta dok

¹⁷ Za vrijeme drugog svjetskog rata znatni dio knjiga prenesen je na oslobođeni teritorij. Poslije rata knjižnica je nanovo uređena, a izrađeni su inventarne knjige i katalozi.

¹⁸ Knjižnica je 1942. godine osnovana kao priručna knjižnica Zavoda za fiziku Veterinarskog fakulteta. Međutim, fuzijom Zavoda za fiziku sa Zavodom za fiziku Farmaceutskog fakulteta i Zavodom za fiziku Medicinskog fakulteta 1954. godine postaje priručnom knjižnicom Zavoda za medicinsku fiziku Sveučilišta u Zagrebu.

¹⁹ Godine 1920. osnovana je knjižnica Medicinske klinike, 1926. knjižnica Bujatričke klinike i 1937. knjižnica Interne kliničke propedeutike. Spajanjem tih triju zavoda 1951. godine nastala je knjižnica Klinike za unutarnje bolesti domaćih životinja.

drugi imaju zastarjeli fond. Samo u Centralnoj knjižnici Fakulteta radi stručno knjižničarsko osoblje.

2.5 PRIJELAZNI PERIOD (1934. – 1957.)

Radi kolokvijalnog i neujednačenog korištenja naziva knjižnica, praćenje te razdvajanje funkcija, kataloga i dokumenata postaje gotovo nemoguće. Stoga će se taj „nedefinirani“ period obrađivati kao prijelazni period.

Nakon ostavke doc. Ganselmayera na mjesto upravnika knjižnice 1934., osnovan je tročlani Kuratorij²⁰ koji je preuzeo upravljanje knjižnicom do 1935. kad se imenuje novi upravnik. Kuratorij je imao samo nadzornu funkciju. Na mjestu knjižničara zaposlen je Srđan Vukadinović²¹ (Prilog 3), a upravnikom je ponovno imenovan doc. Ganselmayer uz obećanje da će za rad dobivati propisani honorar. Fakultetski savjet odlučio je da se iz tih sredstava Đačke knjižnice plaća rad „zvaničnika Vukadinovića“, pokriju troškovi selidbe i pregradnje novog prostora te nabava polica za knjige, sve vezano uz djelovanje Đačke knjižnice.²²

Iz 1934. datira prvi zapis o otpisu dotrajalih i uništenih knjiga iz fonda Đačke.²³

²⁰ Kuratorij je osnovan odlukom Fakultetskog savjeta Veterinarskog fakulteta na VI. Redovnoj sjednici održanoj 10. travnja 1934. Za članove Kuratorija predloženi su Ritzoffy, Hupbauer i Tomašec. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

²¹ Zapisnik o primopredaji Đačke knjižnice između novog administratora g. Srđana Vukadinovića i dosadašnje administratorice gdice. Antonije Siknajić koja je obavljena 29. studenog 1935. godine (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

²² Zapisnik II redovne sjednice Fakultetskog savjeta Veterinarskog fakulteta, održana dne. 29.10.1935. god. u kojem se pod točkom razno obrađuju problemi vezani uz rad knjižnica (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

²³ Zapisnik I. redovite sjednice Fakultetskog savjeta Veterinarskog fakulteta, održane dne 25. oktobra 1934. u 16½ sati gdje se pod točkom V. Samostalni prijedlozi, podtočka 2. čita „Dopis Kuratorija knjižnice br. 55 u predmetu... brisanje nekih knjiga iz inventara... Zaključuje se: ... da se predložene knjige raspoložuju.“ (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Izrađen je novi Pravilnik za upotrebu Đačke knjižnice Veterinarskog fakulteta (odobren 11. siječnja 1935.) koji je nema značajnijih promjena u odnosu na Pravilnik iz 1931. godine.

Prema *Uredbi Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Zagrebu*²⁴ iz 1936. određuje se da je na navedenim fakultetima obavezno postojanje knjižnice. Dokumentom nije definiran način njihova financiranja, niti potreban broj djelatnika u knjižnici kao ni za posao potrebna stručna knjižničarska znanja ili obrazovanje. Godine 1936. Fakultetskoj biblioteci Veterinarskog fakulteta²⁵ privremeno je dodijeljen činovnički pripravnik Univerzitetske biblioteke Marin Pavlinović (Prilog 4). Pavlinović je popisao časopise i knjige u inventarne knjige, katalogizirao sve knjige u Centralnoj knjižnici Veterinarskog fakulteta (CKVF)²⁶, izradio je abecedni katalog („*matični temeljni katalog*“) uz dodavanje stručnih oznaka pomoću kojih je onda izradio i autorski, stručni i mjesni katalog. U tom se razdoblju i prvi pisani trag o međuknjižničnoj posudbi (Prilog 5) i knjižničnoj statistici. Po Pavlinovićevom povratku u Univerzitetsku biblioteku 1937. godine, u Knjižnici rade Antonija Suknajić i „besplatni praktikant“²⁷ Dragutin Bukovac. Oni su se nadovezali na Pavlinovićev rad nastavljajući evidenciju časopisa i katalogizaciju prinova knjiga. U sklopu planova za izgradnju nove zgrade Fakulteta na današnjoj lokaciji (Ulica Vjekoslava Heinzela 55, Zagreb), *Gradjevni odbor* je

²⁴ Uredba Veterinarskog fakulteta Univeziteta u Beogradu i Zagrebu. Narodne novine 1936 (18) 186-XLV, 14. kolovoza 1936.

²⁵ Naziv Fakultetska biblioteka Veterinarskog fakulteta jedan je od fakultativnih naziva Knjižnice. Naziv Knjižnice mijenja se ovisno o osobi koja je pisala dokument ili koja ga je diktirala. Naime, djelatnici Fakulteta su dolazili iz različitih krajeva Kraljevine Jugoslavije te su tako i dokumenti pisani jezikom (hrvatski, slovenski, srpski) i pismom (latinica, cirilica) kraja iz kojeg su dolazili. Ponekad je teško razlučiti radi li se o Đačkoj knjižnici, Centralnoj zavodskoj knjižnici ili je to zajednički naziv za sve tada postojeće knjižnice Fakulteta.

²⁶ Mada je tek od prosinca 1958. službeni naziv knjižnice Centralna knjižnica Veterinarskog fakulteta sa studentskim odsjekom, izraz Centralna knjižnica Veterinarskog fakulteta pojavljuje i ranije u fakultetskim zapisima. Pretpostavka je da se razmatrala ideja o stvaranju CKVF, ali ona do tada još nije realizirana.

²⁷ Volonter

1937. predložio Fakultetskom savjetu Veterinarskog fakulteta Univerziteta Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu da se u prvoj fazi „.... izgradi glavna zgrada sa dekanatom, knjižnica, dvorana za sjednice, veterinarski arhiv, studentski klubovi, studentska knjižnica i čitaonica,...“.²⁸

Statutom *Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta Univerziteta Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu* iz 1938. (Prilog 6) definirana je njena dvojnost: „Nastavnička knjižnica služi za nastavnike, disertante i znanstvene radnike, a Djačka knjižnica za slušače. Nastavnička knjižnica se izdržava iz redovitih donacija, pripomoći i poklona, a Djačka knjižnica iz pripomoći, poklona i studentskih dobrovoljnih prinosa.“²⁹

Pomanjkanje osoblja u Knjižnici izravna su posljedica drugog svjetskog rata, boravak vojske u zgradama Fakulteta i odlazak djelatnika u rat. Fakultet je to pokušao premostiti dodjeljivanjem dijela zavodskog osoblja kao ispomoć u Knjižnici. U poslijeratnom periodu pojačava se nabava knjiga i časopisa te razmjena časopisa za časopis *Veterinarski arhiv* (Prilog 7). Predstojnik prof. dr. Ivan Ehrlich i mlađa bibliotekarka Melita Lučić-Roki počeli su nakon drugog svjetskog rata tražiti pomoćne prostorije za zatvorenno spremište.

Knjižnicama³⁰ se koristi sve veći broj znanstvenika, istraživača, stručnjaka i studenata pa u čitaonici nedostaje mjesta za rad i učenje. Raste broj knjiga i časopisa koji se

²⁸ Zapisnik III vanredne sjednice Fakultetskog savjeta Veterinarskog fakulteta Univerziteta kraljevine Jugoslavije u Zagrebu održane 19. veljače 1937. Savjet je prihvatio prijedloge Građevnog odbora. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

²⁹ Tekst preuzet iz Statuta Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta Univerziteta Kraljevine Jugoslavije objavljenog 30. listopada 1938. godine (Arhivska građa Knjižnice Veterinarskog fakulteta).

³⁰ Centralna knjižnica Veterinarskog fakulteta sastojala se u to vrijeme od dva zasebna dijela, i to od Đačke knjižnice i Centralne zavodske knjižnice (CZK). Za CZK su korišteni kolokvijalni nazivi: Nastavnička knjižnica, Zavodska knjižnica (mada ju je činilo više manjih zavodskih/kliničkih knjižnica).

razmjenjuju putem međuknjižnične posudbe s knjižnicama u zemlji i u inozemstvu. Knjižnica sudjeluje u izradi centralnog kataloga stranih knjiga i časopisa Bibliografskog instituta u Beogradu³¹, mada ima problema s nedostatkom stručnog osoblja za izradu kataložnih listića i nabavom potrebne građe.

Knjižničarka Lučić-Roki³², od svog postavljanja na mjesto knjižničara, radi i u Đačkoj i u Centralnoj knjižnici sa strogo definiranim radnim vremenom za svaku od njih. Radno vrijeme je bilo dvokratno, i to od 8.00-12.00 i od 15.00-18.00 sati. Tri dana prije-podnevne i tri dana poslijepodnevne smjene bila su određena za rad u Đačkoj i isto tako, ali u suprotnoj smjeni, za rad s korisnicima u Centralnoj knjižnici. Raspored se mijenja kroz godinu.

Nabavka mikročitača bila je jedna od većih nabavki 1953. godine, a njime su se služili svi zavodi koji su posjedovali mikrofilmove ili su ih posuđivali od drugih knjižnica ili fakulteta.

Đačka knjižnica Veterinarskog fakulteta imala je 1956. godine autorski, mjesni i predmetni katalog mada nema zaposlenog knjižničara već samo arhivara II. klase Franju Sekovanca. Predstojnik Knjižnice bio je prof.dr. Eugen Topolnik. Tih je godina na Veterinarskom fakultetu, uz Đačku knjižnicu, djelovalo još dvadeset priručnih (zavodskih

³¹ Dopis predstojnika Centralne knjižnice veterinarskog fakulteta Bibliografskom institutu u Beogradu od 19. lipnja 1951.

³² Melita Lučić-Roki dobila je status knjižničara bez polaganja stručnog ispita koji je bio propisan Pravilnikom o polaganju stručnog ispita iz 1949. godine. Preuzeto iz: Hebrang Grgić, Ivana. Kratka povijest knjižnica i nakladnika. Zagreb : Ivana Hebrang Grgić, Naklada Ljevak, 2017. Str. 173.

i kliničkih) knjižnica, sastavnica *Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta sa studentskim odsjekom*³³.

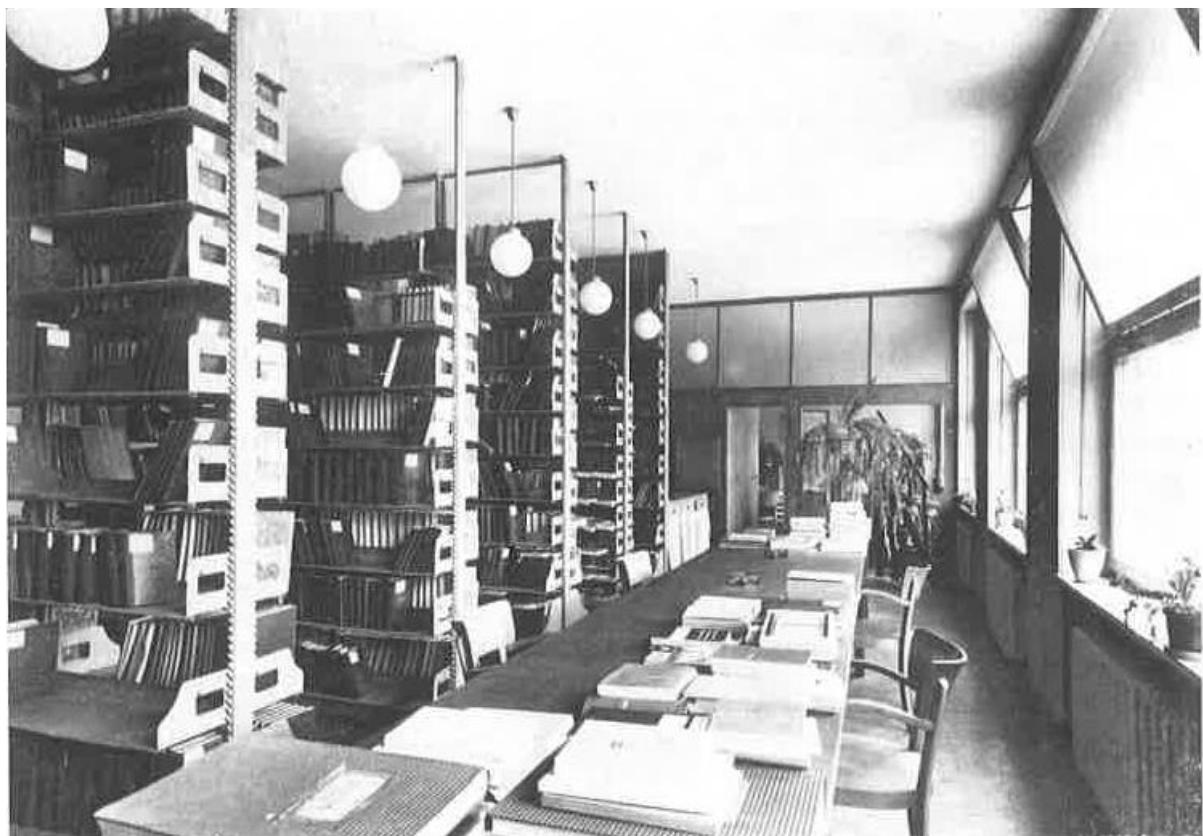
3. CENTRALNA KNJIŽNICA VETERINARSKOG FAKULTETA

U prosincu 1958. objedinjene su Đačka i Centralna knjižnica u *Centralnu knjižnicu Veterinarskog fakulteta sa studentskim odsjekom*. Pravilnikom je određeno da „...na čelu knjižnice stoji upravitelj koji mora biti po zanimanju bibliotekar sa stručnim ispitom i bibliotekarskom praksom od najmanje 5 godina, ili knjižničar sa stručnim ispitom i praksom od najmanje 10 godina. Njemu se dodjeljuje na rad potreban broj pomoćnog osoblja.“³⁴ Knjižnica je imala četveročlani *Odbor za knjižnicu* koji je prvenstveno bio zadužen za vođenje nabavne politike Knjižnice. Stalnim članom bio je upravitelj Knjižnice, a predklinički i klinički zavodi te uredništvo fakultetskog časopisa dali su po jednog predstavnika. Prvi Odbor Knjižnice imenovan je u siječnju 1959., a prvim upraviteljem imenovana je u travnju iste godine Melita Lučić-Roki.

Centralna knjižnica se stalno borila s nedostatkom sredstava za rad i nabavu potrebnih časopisa i knjiga. Često se obraćala raznim državnim tijelima s molbom za jednokratnu ili stalnu financijsku pomoć. Pri tom je posebno važno istaknuti činjenicu da je CKVF u Zagrebu, jedina knjižnica za veterinarsku struku u Hrvatskoj, da je bibliografski centar veterinarske struke i da se njome služe ne samo djelatnici Fakulteta i ustanove sveučilišta, već i Ministarstvo poljoprivrede i vojska.

³³ Centralna fakultetska knjižnica imala je tijekom 50-ih godina 20. stoljeća, osim zatvorenog spremišta, posebnu prostoriju (čitaonicu/uchionicu) za studente u kojoj je bila locirana postojala izdvojena zbirka knjiga (otvoreni pristup) koje su se mogle koristiti unutar prostora knjižnice.

³⁴ Izvadak iz teksta Pravilnika Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu objavljenog 30. prosinca 1958. (Arhi Veterinarskog fakulteta).

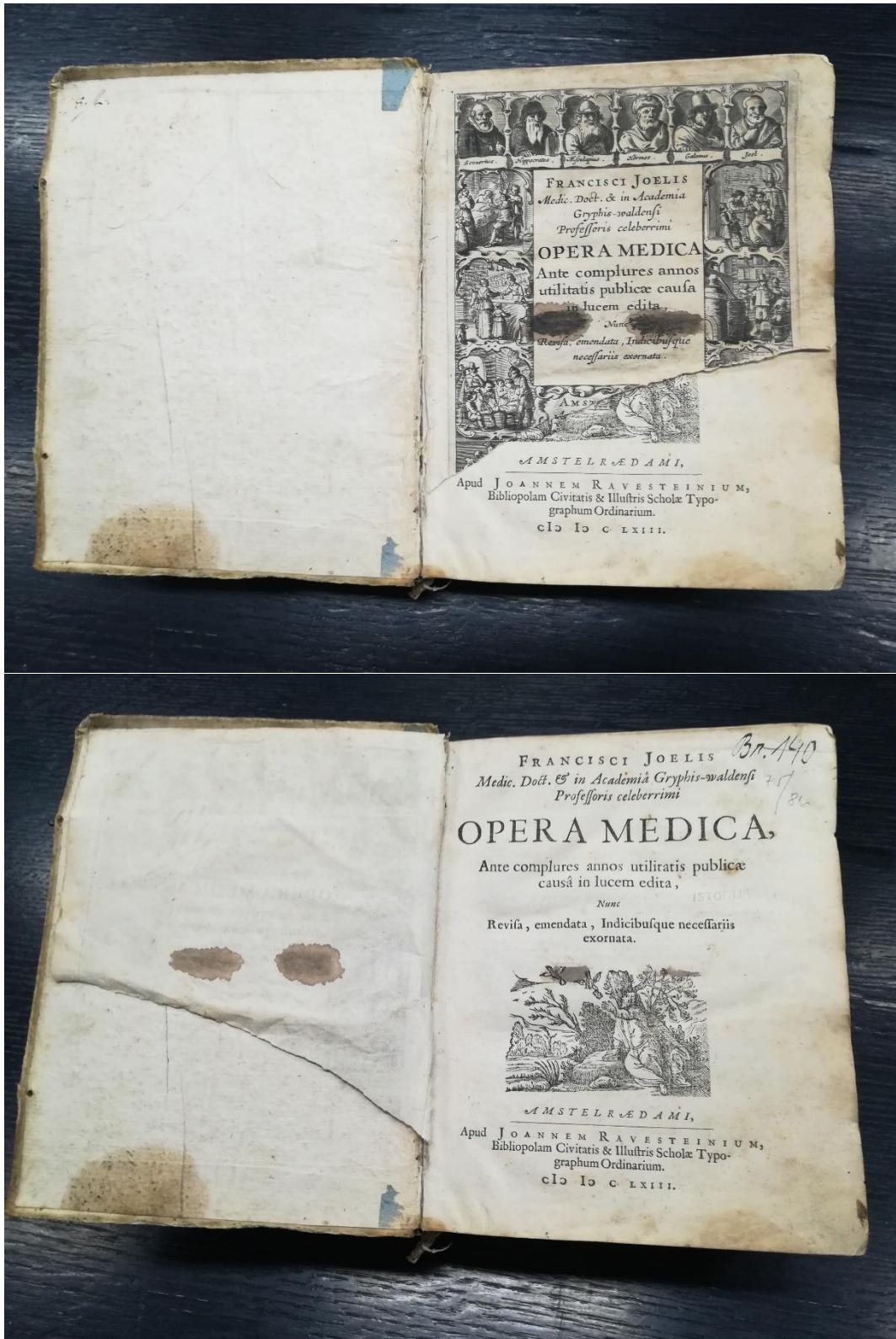
Slika 1. Centralna knjižnica Veterinarskog fakulteta snimljena 1959. godine³⁵

„Centralna knjižnica dobiva na poklon od pojedinih izdavača ili izdavačkih kuća u našoj zemlji i inozemstvu brojna najnovija izdanja iz raznih područja veterinarske i humane medicine i biologije. Obveza knjižnice je da se za ta djela napiše recenzija i obavi u Veterinarskom arhivu, pa tako dobiva svake godine veći broj vrijednih knjiga i udžbenika. Do sada je Fakultet primio na taj način oko 665 knjiga, većim dijelom iz inozemstva.“³⁶ Godine 1968. uvedeno je da kandidati koji su stekli znanstveni stupanj

³⁵ Slika preuzeta iz monografije 50 godina Veterinarskog fakulteta (urednik Stjepan Rapić), Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1969.

³⁶ Lučić-Roki, Melita, Eugen Topolnik (1969): Centralna knjižnica. U: 50 godina Veterinarskog fakulteta (urednik Stjepan Rapić), Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, str. 745-759.

doktora znanosti i akademski stupanj magistra predaju Centralnoj knjižnici po 25 primjeraka separata disertacije ili magistarskog rada ako nisu objavljeni u nekom

Slika 2. Naslovne stranice knjige iz 1663. godine djelomično oštećene u poplavi 1968.

časopisu. Separati su, počevši već tridesetih godina 20. stoljeća, korišteni kao publikacije zanimljive za razmjenu s drugim znanstvenim i visokoškolskim knjižnicama te je na taj način prikupljen veliki broj stranih knjiga i disertacija na njemačkom, francuskom i engleskom jeziku. Knjižnica je stradala u poplavi u listopadu 1969. Tom su prilikom ništeno dosta knjiga, a među njima i neke rijetke knjige³⁷.

Krajem sedamdesetih godina prošlog stoljeća započela je sustavna i ciljana nabava udžbenika kako bi se uskladile potrebe nastavnika i studenata te dostupnost obvezne studentske literature.

3.1. KNJIŽNICA NAKON 1990. GODINE

Knjižnica je u više navrata obogaćivala svoj fond velikim brojem naslova stranih stručnih knjiga preko Fondacije SABRE koju je osnovala dr.sc. Helena Pavić 1997. godine, a s kojom je dr. sc Đurđica Stubičan usko surađivala na odabiru naslova knjiga zanimljivih veterinarskoj znanosti i praksi. Te su knjige i danas okosnica literature na engleskom jeziku, važnog izvora znanstvenih i stručnih informacija kako nastavnicima, tako studentima bilo da nastavu slušaju na engleskom ili hrvatskom jeziku.

Početkom 90-tih godina 20. stoljeća za Knjižnicu je nabavljen računalni program *Medved* te je instaliran modul za obradu i posudbu građe. Program je bio nedorađen i manjkav, ali ipak veliki napredak za rad i usluge Knjižnice. Obrađena je većina studentske literature i uneseni su svi tadašnji korisnici. Ministarstvo znanosti i tehnologije financiralo je, i s Knjižnicom Instituta Ruđer Bošković pokrenulo 1994. godine projekt

³⁷ U muzejskoj zbirci Zavoda za sudsko i upravno veterinarstvo čuva se knjiga iz 1663. godine (Slika 2) koja je bila djelomično oštećena u poplavi. Nakon ne baš stručne restauracije knjiga je izdvojena iz fonda Knjižnice i prebačena u Muzejsku zbirku Veterinarskog fakulteta, podzbirku Povijest veterinarstva.

Sustav znanstvenih informacija (SZI) koji je „... iznikao iz potrebe za okupljanjem knjižica s osnovnim ciljem tematskog objedinjavanja bogatih zbirki knjižnica i boljeg podupiranja znanstveno-istraživačkog rada i nastave na sveučilištima i znanstvenim institutima.“ sa svrhom „...opremanja knjižnica te njihovo umrežavanje...i sustavna edukacija knjižničara za rad s novim tehnologijama kao i ... računalnoj obradi knjižničnih fondova.“³⁸ Uz potporu Ministarstva knjižnice su opremljene računalnom opremom. Projekt je prestao s radom 2005. godine i u to je vrijeme objedinjavao rad oko 120 visokoškolskih i znanstvenih knjižnica. To je bilo vrijeme formiranja prvog zajedničkog tematskog kataloga knjižnica biomedicinskog područja. Građa zavodskih knjižnica nije uvedena u centralni katalog Knjižnice Veterinarskog fakulteta što je prioritet. Kad je 2009. godine implementiran integrirani knjižnični program *Aleph*, korišteni su bibliografski zapisi migrirani još 2007. (kada je kupljen program *Voyager*), a za to je bila zadužena Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Mada je Centralna knjižnica Veterinarskog fakulteta obavila migraciju podataka i prošla edukaciju za rad u modulu integriranog knjižničnog programa *Aleph*, odustalo se od njegove primjene (problemi s uspostavljanjem sustava) što je dovelo do toga da se vodstvo Knjižnice ponovno okrenulo knjižničnom programu *Medved*. Studenti Veterinarskog fakulteta su, u duhu tradicije Kluba studenata veterine, 2002. i 2003. organizirali akciju prikupljanja knjiga za Centralnu knjižnicu pod nazivom VETLIBER. Tim je akcijama prikupljen veliki broj domaćih i stranih knjiga i udžbenika

Dolaskom dr. sc. Vesna Špac na mjesto voditeljice Knjižnice u ožujku 2014., knjižničarke su ponovno pohađale tečajeve za rad u modulu katalogizacije i posudbe pa se

³⁸ Centar za znanstvene informacije Instituta Ruđer Bošković: *Sustav znanstvenih informacija – SZI*. [citirano: 18.04.2017.]. Dostupno na: <http://lib.irb.hr/web/hr/projekti/prosli-projekti/item/781-szi.html>.

odmah prešlo na rad u *Alephu*. Migracijom podataka iz programa *Medved* u program *Aleph* dobar dio aktivne studentske literature bio je dostupan u novom programu. Kako bi se izbjegli problemi oko posudbe (dvostruka evidencija posudbe – dio u *Medvedu*, dio u *Alephu*), krenulo se ubrzano u katalogizaciju nemigrirane građe. Zahvaljujući programu *Stručnog usavršavanja bez zasnivanja radnog odnosa* Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, krajem 2014. stigla je pomoć. Na godinu dana zaposlena je diplomirana knjižničarka Antonija Brodarec, koja je, između ostalog, radila i na katalogizaciji. Do kraja 2015. sva obvezna i preporučena literatura za sve predmete na Fakultetu bila je katalogizirana, barkodirana i dostupna za posudbu, a da je pri tome Knjižnica neometano radila pet dana u tjednu u okviru radnog vremena od 8.00. do 16.00. sati.

Korištenje *Alepha* za sobom je povuklo niz drugih predradnji potrebnih za nesmetani rad (od nabave pisača i čitača crtičnih kodova, dodjeljivanja crtičnih kodova udžbenicima i knjigama koje se aktivno posuđuju do nabave pisača i izrade članskih iskaznica). Nakon toga su u vrlo kratkom vremenu (od studenog 2014. do veljače 2015.) sve najfrekventnije knjige i udžbenici upisani u programu Aleph u modulu Katalogizacije. Time je Knjižnica dobila mrežno pretraživ katalog i postala dijelom zajedničkog kataloga zagrebačkog sveučilišta. Danas se redovito katalogiziraju prinove knjiga i udžbenika, a pri završetku je i obrada starijeg fonda smještenog u zatvorenom spremištu. Istovremeno s unosom podataka u modul Katalogizacije, uneseni su i podaci o svim korisnicima Knjižnice u modulu Posudbe. Mrežni pristup katalogu omogućuje korisnicima i individualnu kontrolu svojih zaduženja putem interneta.

Knjižnica se 2015. godine uključila u rad sustava Dabar (*Digitalni akademski arhivi i repozitoriji*) stvarajući *Repozitorij Veterinarskog fakulteta*³⁹ koji obuhvaća doktorske, diplomske, završne i ostale znanstvene i stručne radeove Veterinarskog fakulteta. Do kraja rujna 2019. je uneseno 326 završnih radeova integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija veterinarske medicine. Cjeloviti tekstovi radeova djelomično su dostupni samo djelatnicima i studentima Veterinarskog fakulteta (bibliografski metapodaci javno su vidljivi), a djelomično svim posjetiteljima repozitorija. Statistike pokazuju da su do listopada 2019. radeovi pregledavani više od 1.500 puta godišnje iz gotovo 40 država iz cijelog svijeta. Godišnje ima više od 100 preuzimanja cjelovitih radeova. Statistika posjećenosti i preuzimanja radeova pokazuje veliki interes studenata veterinarske medicine, kao i domaćih i međunarodnih stručnjaka, za objavljenim radevima. Nabava tiskanih časopisa gotovo je u potpunosti zamrla (osim razmjene časopisa za časopis *Veterinarski arhiv*), a digitalni časopisi i baze podataka su zauzeli njihovo mjesto. Danas su baze podataka objedinjene na *Portalu elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu*⁴⁰ Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Kako bi svojim korisnicima osigurala što bolji pristup znanstvenim i stručnim informacijama, Knjižnica prati za veterinarsku struku i znanost zanimljive baze podataka i časopisa, onih u otvorenom pristupu i komercijalnih, i o svemu obavještava svoje korisnike. Za potrebe korisnika 2015. godine nabavljeno je 10 novih računala (zamijenjena su stara računala). Nabava računala je bila nužna radi osiguravanja pristupa bazama podataka, katalozima i repozitorijima, ali i LMS sustavu Fakulteta.

³⁹ Repozitorij Veterinarskog fakulteta dostupan je na adresi: <https://repositorij.vef.unizg.hr/>

⁴⁰ Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu. Dostupno na: <http://baze.nsk.hr/>.

Centralna knjižnica ima svoje stranice na web stranicama Fakulteta, međutim, radi bržeg obavještavanja korisnika o novinama ili promjenama u Knjižnici, Knjižnica ima svoju stranicu na društvenoj mreži Facebook. Kako je većina korisnika Knjižnice iz redova studentske populacije, to se pokazalo kao dobar medij za komunikaciju s korisnicima. Nastojeći slijediti najbolju praksu, čitaonice su opremljene računalima namijenjenim korisnicima na kojima je instaliran osnovni paket Windowsa i MS Office programa, uz slobodnu upotrebu interneta te pisačem namijenjenim isključivo studentima. U zatvorenom je spremištu, uz zbirke knjiga, udžbenika i časopisa, prostor za individualni rad opremljen računalima namijenjen individualnom radu.

3.2. KNJIŽNIČNE SLUŽBE I USLUGE

Kako je Knjižnica Veterinarskog fakulteta jedina veterinarska knjižnica u državi, njeni su korisnici orijentirani na nju kao glavni izvor relevantnih informacija za visokoškolsku naobrazbu i znanstvena istraživanja sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika.

Knjižnična služba i usluge u izravnoj su funkciji realizacije obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti Fakulteta i predstavlja ogledalo razvoja ustanove. Stoga je stalno stručno usavršavanje knjižničara i praćenje i usvajanje novih trendova i tehnologija od velike važnosti za ulogu Knjižnice na Fakultetu.

Od početka pedesetih godina prošlog stoljeća u Knjižnici radi barem jedan knjižničar. U početku su usluge Knjižnice bile osnovne – nabava, obrada, posudba. Kasnije, zapošljavanjem dodatnog knjižničnog osoblja, usluge se proširuju. Tako se, osim nabave, obrade i posudbe, kao usluge Knjižnice javljaju reprografske usluge i uvez, međuknjižnična posudba, izdavanje potvrda doktorima veterinarske medicine s Fakulteta i izvan njega za znanstveno i nastavno napredovanje u zvanju, prodaja knjiga (sva

izdanja Veterinarskog fakulteta i knjige iz područja veterinarske medicine drugih izdavača), edukacija korisnika, osiguravanje ISBN brojeva za fakultetska izdanja u suradnji s Uredom za ISBN pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Edukacija studenata je način približavanja studenata stručnoj i znanstvenoj produktivnosti Fakulteta i struke u svijetu. Zaposlenici knjižnice od vitalnog su značaja u stvaranju baza podataka, pretraživanju informacija, dostupnosti i širenju korisnicima. Kao rezultat takve politike Knjižnice, zaposlene su dvije stručne suradnice (jedna u razdoblju od 2016.-2018., a druga od 2018.). U sklopu programa stručnog osposobljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u Knjižnici je godinu dana radila i veterinarska tehničarka na poslovima pomoćnog knjižničara.

3.3. PROSTOR KNJIŽNICE

Centralna knjižnica je renovirana 2001. godine. Prostor Knjižnice od nešto više od 250 m² podijeljen je u četiri cjeline. Studentska čitaonica s informacijskim pultom, profesorska čitaonica, knjižničarska soba i zatvoreno spremište čine knjižnični prostor. Zatvorenno spremište zauzima gotovo polovicu prostora Knjižnice. Tijekom 2014. napravljena je prenamjena postojećeg knjižničnog prostora. Dotadašnja profesorska čitaonica je pretvorena u čitaonicu za individualni rad (tihi rad), a čitaonica u čijem se prostoru nalazi i manipulativni pult prenamijenjena je za grupni rad korisnika. U zatvorenom je spremištu pripremljen prostor za individualni rad, i to prvenstveno za rad studentima doktorskog i stručnog studija veterinarske medicine. Međutim, 52 sjedeća mjesta (24 u čitaonici za grupni rad, 20 u čitaonici za individualni rad, 10 u zatvorenom spremištu) na preko 1300 korisnika nije zadovoljavajući. Postoje planovi kojima bi čitaonički pro-

stor bio povećan na uštrb zatvorenog spremišta, ali oni su samo želje dok se ne osiguraju finansijska sredstva za njihovu realizaciju. Tim je planom predviđena i automatizacija posudbe/povrata knjiga.

Slika 3. čitaonica za gruni rad Knjižnice Veterinarskog fakulteta (autor Alen Bregeš, 2017.)

3.4. DJELATNICI KNJIŽNICE

U Đačkoj su knjižnici od njenog osnutka pa do 1932. godine radili isključivo studenti – demonstratori koji su se brinuli o evidenciji nabave i posudbe knjiga za studente. O poslovanju Centralne knjižnice od njenog osnutka do 1932. godine brigu su vodili i- sključivo nastavnici, profesori Fakulteta (prof.dr. Stjepan Plasaj, prof.dr. Ivan Zavrnik, doc.dr. Rudolf Ganselmayer, prof.dr. Eugen Topolnik) što je karakteristično za konti- nentalnu Europu tog vremena. Doc.dr.sc. Ganselmayer imenovan je 1932. godine u

odbor Univerzitetske biblioteke (današnja Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu) na VI. Izvanrednoj sjednici održanoj dne 02.10.1932. god. a na prijedlog redovitog profesora Josipa Belobrka rektora Sveučilišta u Zagrebu. Prema prijedlogu Rektora svaki Fakultet čiji predstavnik postaje članom Odbora bira se iz redova profesora s objašnjenjem kako su profesori najbolje upućeni u potrebe birane literature i njezinu uporabu. Na traženje doc.dr.sc. Ganselmayera zaposlen je krajem 1932. umirovljeni kapetan, ratni vojni invalid Gjuro Maršić kao knjižničar u CZK, a po njegovom odlasku zaposlena je Antonija Suknaić. Tijekom ovih gotovo sto godina postojanja Knjižnice, poznato je da je na mjestu knjižničara i pomoćnog knjižničara / manipulanta bilo zaposleno 29 djelatnika, od toga 12 knjižničara i 6 pomoćnih knjižničara.

Zapošljavanjem knjižničara u Knjižničari Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta evidentirano je i njihovo članstvo u Hrvatsko knjižničarsko društvo. Kao primjer tome je dopis Društva bibliotekara Hrvatske od 25 veljače 1954. (Br. 57/54) u kojem se, uz obavijest o održavanju pete redovite skupštine DBH, napominje da je došlo do promjene u iznosu mjesečne članarine (Prilog 8).

4. ZAKLJUČAK

Počeci knjižnične djelatnosti na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu vežu se uz osnivanje Kluba studenata veterine 1920. godine. Prvo je оформљена Đačka knjižnica, a zatim i Zavodske knjižnice. Sve su te knjižnice polovicom 20. stoljeća objedinjene u Centralnu knjižnicu Veterinarskog fakulteta. Danas se Knjižnica sastoji od Centralne knjižnice i 24 dislocirana odjela (zavodske i kliničke knjižnice). Osnivanje zavodskih knjižnica započelo je već 1920. i trajalo je do 1951. godine. U periodu cjelokupnog razvoja na čelu knjižnice bio je izabran upravitelj iz redova visokoobrazovnih krugova, prvo iz redova profesora Veterinarskog fakulteta (u počecima djelovanja knjižnica nije bilo formalno školovanih knjižničara), a zatim diplomiranih knjižničara. Prvi Pravilnik o upotrebi Đačke knjižnice datira iz 1931. godine, a već od 1933. Knjižnica ima katalog na listićima. Knjižnica se 1994. uključuje u projekt *Sustav znanstvenih informacija*, pod-sustav *Biomedicina*. Suradnja na tom projektu osigurala je Knjižnici računala, pisač i edukaciju. Implementacija integriranog programa *Aleph* započela je 2009. migracijom podataka iz programa *Medved*. Rad u samom programu započeo je 2014. Pokretanjem projekta *Digitalni akademski arhivi i repozitoriji Dabar* Knjižnica kreira *Repozitorij Veterinarskog fakulteta*. Do sada je uneseno preko 300 završnih radova, a statistika posjećenosti i preuzimanja radova opravdavaju njegovo postojanje. Knjižnica ima svoju web i Facebook stranicu. Površina knjižnice se sastoji od zatvorenog spremišta, dviju čitaonica i knjižničarske sobe ukupne površine preko 250 m² i s preko 50 sjedećih mesta za korisnike.

5. POPIS LITERATURE

Centar za znanstvene informacije Instituta Ruđer Bošković: Sustav znanstvenih informacija – SZI. [citirano: 18.04.2017.]. Dostupno na: <http://lib.irb.hr/web/hr/projekti/prosli-projekti/item/781-szi.html>.

Dopis predstojnika Centralne knjižnice veterinarskog fakulteta Bibliografskom inst tutu u Beogradu od 19. lipnja 1951. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Hebrang Grgić, Ivana. Kratka povijest knjižnica i nakladnika. Zagreb : Ivana Hebrang Grgić, Naklada Ljevak, 2017.

Lučić-Roki, Melita, Eugen Topolnik. Centralna knjižnica. U: 50 godina Veterinarskog fakulteta (urednik Stjepan Rapić). Zagreb : Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1969.

Martek, A.; Krajna, T.; Fluksi T. Koliko je zapravo dobra vaša knjižnica? // zbornik radova 10. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica Uspostava kvalitete u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama - knjižnice u bolonjskom okruženju. / uredile Irena Pilaš i Alisa Martek. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009, 11-23.
[Citirano: 2018-10- 25] Dostupno na: <https://www.bib.irb.hr/476872>.

NSK (2006) Model sveučilišnog knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica.

Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu. Dostupno na: <http://baze.nsk.hr/>.

Pravilnik Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu objavljen 30. prosinca 1958. (Arhi Veterinarskog fakulteta).

Pravilnik Đačke knjižnice. 26. studenog 1931. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Repozitorij Veterinarskog fakulteta dostupan je na adresi: <https://repozitorij.vef.unizg.hr/>.

Revizija budžetskog prijedloga za godinu 1921./1922. Povjerenstvu za prosvjetu i vjere u Hrvatskoj i Slavoniji u Zgrebu od 24. kolovoza 1921. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

12. Statut Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta Univerziteta Kraljevine Jugoslavije objavljenog 30. listopada 1938. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Stipanov, Josip. Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj. Zagreb : Školska knjiga, 2015.

Uredba Veterinarskog fakulteta Univeziteta u Beogradu i Zagrebu. // Narodne novine 1936 (18) 186-XLV, 14. kolovoza 1936.

Uredbe o ustrojavanju Veterinarske visoke škole u Zagrebu. // Narodne novine 1919 (93), 31. kolovoza 1919.

Vučevac Bajt, Vesna. Povijest veterinarstva. Zagreb : Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2012.

Zapisnik I. redovite sjednice Fakultetskog savjeta Veterinarskog fakulteta, održane 25. listopada 1934. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Zapisnik II redovne sjednice Fakultetskog savjeta Veterinarskog fakulteta, održane 29. listopada 1935. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Zapisnik III vanredne sjednice Fakultetskog savjeta Veterinarskog fakulteta Univerziteta kraljevine Jugoslavije u Zagrebu održane 19. veljače 1937. Prijedlog Građevnog odbora (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Zapisnik IV. redovite sjednice Profesorskoga vijeća Veterinarske visoke škole u Zagrebu održane 30. studenog 1921. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Zapisnik o primopredaji Đačke knjižnice obavljenoj 29. studenog 1935. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

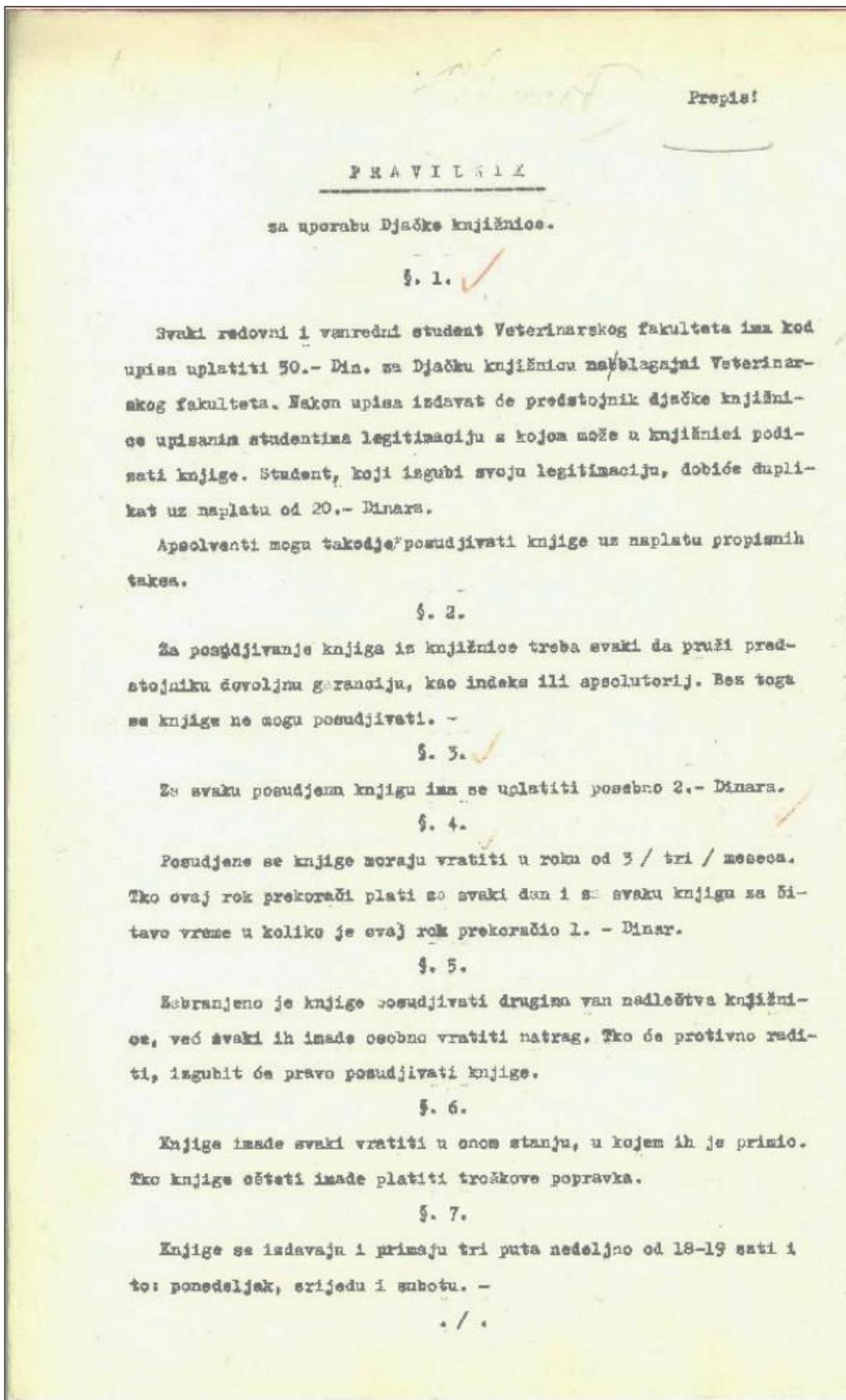
Zapisnik VI. redovne sjednice Fakultetskog savjeta održane 10. travnja 1934. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Zapisnik XI. redovne sjednice Savjeta Veterinarskog fakulteta, održane 29.04.1933. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

Zapisnik XIII. redovite sjednice profesorskog vijeća Veterinarske visoke škole u Zagrebu održane 05. svibnja 1922. (Arhiv Veterinarskog fakulteta).

6. PRILOZI

Prilog 1. *Pravilnik za uporabu Djačke knjižnice iz 1931. godine* (Arhiv Veterinarskog fakulteta)

. / .

§. 8.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu odmah nakon primitka od strane
Fakultetskog Savjeta Veterinarskog Fakulteta.

§. 9.

Za ovaj semestar izuzetno, pošto je prešao rok upisa, može se uplatiti taksa kod knjižničara, koji će odmah i izdati legitimacije.

§. 10.

Za skupljeni novac kupuju se nova djela i popravljaju
stare. -

U Zagrebu, dne 9. /X. 1931.

MINISTAR VETERINARSTVA I ZOLOGIJE
Kraljevine SHS u Zagrebu

Broj: 2143 / 1931.

Ovaj je Pravilnik odobren na II. redovnoj sjednici Fakultetskog Savjeta Veterinarskog Fakulteta u Zagrebu, dne 31. oktobra 1931. godine. -

U Zagrebu, dne 3. novembra 1931..

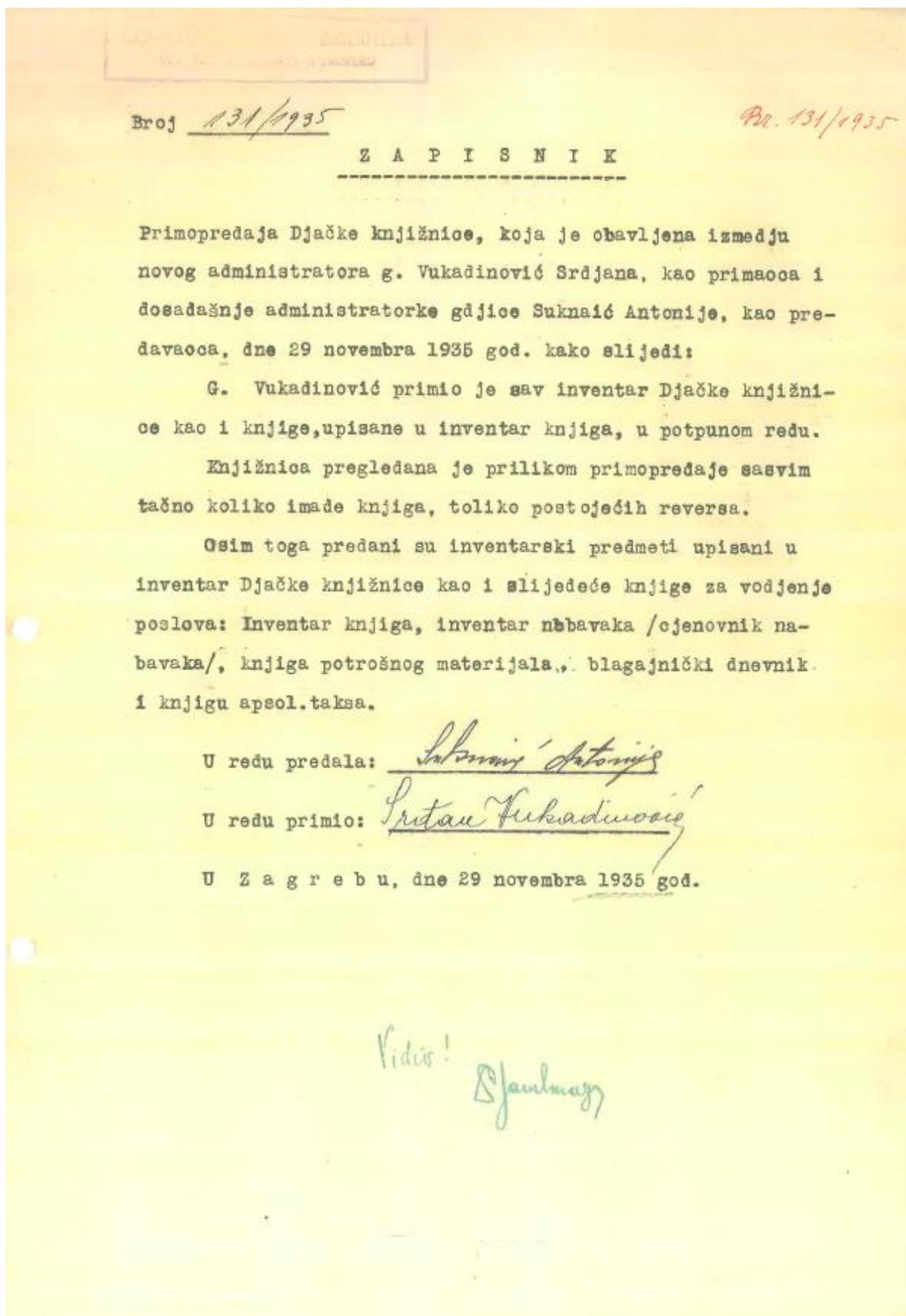
b/1577 Jarmic
o. g. dekan

Prilog 2. Podaci o knjižnicama Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (studenzi 1956.) s podacima o godini osnivanja i zatečenim djelatnicima (arhivska građa Knjižnice Veterinarskog fakulteta)

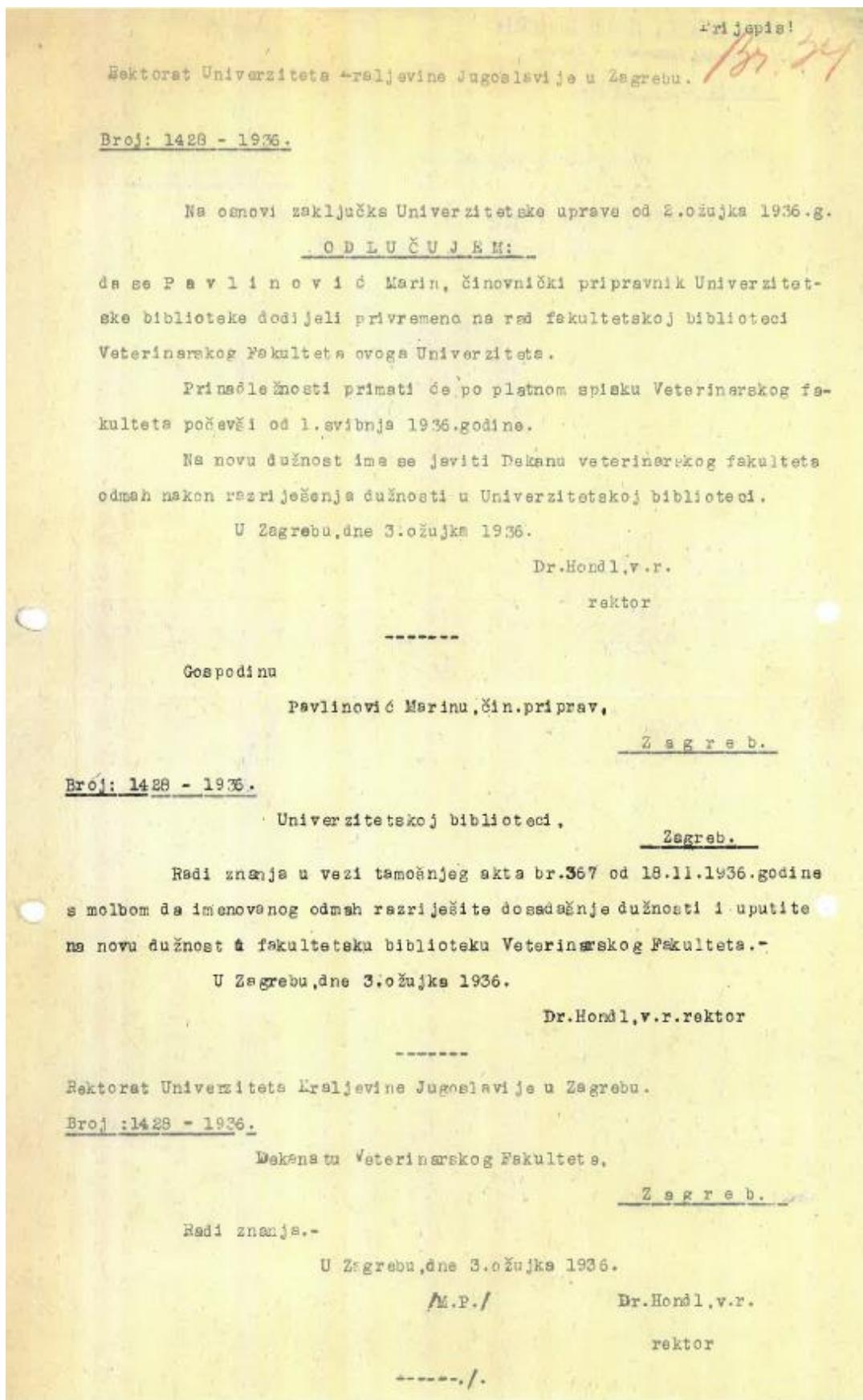
Pokljet	Nasiv knjižnice zavoda ili institu-	Rodoci o knjižnici	Knjižni fond	Avtorski	Što se služi knjižnicom i radno vrijeme	Druge m- dušenje knjižnice	Tko upravl- ja knjižni- com	Bibliotekari i knjižni- čnjike	Ostal- je	Pri- jed- be
Veterinarski	Knjižnični zavoda za mikrobiologiju i srodne bolesti I. Heinszelova ul. 55 tel. 38-041, kub. 45 II. Sveuč. c. 16 telefon 33-360 ..	I). Knjižnica osnovana god. 1932. II. Knjižnica osnovana oko god. 1921.	a) 678 knjige b) 34 časopisa u 301 svazku	nema	Stručnjaci fakulteta i u vrijeme od 7-14 s.	nema	Dunja Dr. Janeša- vić, Šabor	nem	nem	nem
10			b) knjige 1298, časopise 37, u 730 svazku	nema	komiještenici zava- do i ostali javni radnici u vrijeme od 8-12 sati	nema	Prof. dr. Ivan Šeh- rije	nem	nem	nem
Vete-inoreksi	Knjižnični zavoda za fiziologiju, Heinszelova ul. 55 tel. 38-041, kub. 21	Osnovana je god. 1922.	a/ 1610 knjige b/ 26 časopisa u 565 svazku	shcedni i stražni	Pristupanje je naudnim radnicima od 8-12 sati. Ne- ka se ne posuđuju.	nema	Zdenka Sotar, In- borant	nem	nem	nem
Veterinarski	Knjižnični zavoda za farmakologiju i tok- siologiju sa fakul- tetom liječnika, Heinszelova ul. 55 tel. 38-041, kub. 30	Knjižnica je osnovana god. 1928.	a/ 834 knjige b/ 39 časopisa u 112 svazku	nema	Neštavno osoblje fakulteta i osob- lje drugih fak. za radnog vremena zavoda. Djela se ne posuđuju.	nema	Marija Sakarini, Inhorant	nem	nem	nem
6										
Veterinarski	Knjižnični zavoda za hipogenu animalnih proizv., za ljudsku hranu, Heinszelova 55, tel. 38-041, kub. 46	Osnovana je god. 1933.	a/ 1257 knjige b/ 36 časopisa 28 u 538 svazku	nema	Stražno osoblje zavoda i nvi javni radnici koji imaju interes, u radno vrijeme zavoda. Djela se posuđuju.	nema	Antun Andrić, Inhorant	nem	nem	nem
Veterinarski	Knjižnični zavoda za parasitologiju i hematološke bolesti, Heinszelova 55, tel. 38-041, kub. 1	Knjižnica je osnovana god. 1929.	a) 1581 knjige b/ 37 časopisa u 247 svazku	shcedni	Mogu se posuđiti svi javni radni- ci u vrijeme od 7-14 sati	nema	Morgita Delik,	nem	nem	pre pre
Veterinarski	Knjižnični zavoda za stomatol. i hrenid- bu, Heinszelova ul. 55 tel. 38-041, kub. 41	Osnovana god. 1933	a/ 2200 knjige b/ časopise 48 u 235 svazku	po auto- ru i struci	Svi radnici rad- nici u valjeno uredovima sati Knjige se ne posuđuju	nema	Djekes Chi N- dassei, pos. kenc. ref.	nem	nem	nem
13										
Veterinarski	Knjižnični zavoda za anatomiju, histolo- giju i embriologiju, Heinszelova ul. 55 tel. 38-041, kub. 38	Knjižnica je osnovana god. 1920. Knjižnica je u anatomiji, te histologiji sv. u patolo- giji im embriologiji. Sjednice su god. 1930.	a/ knjige 404, b/ 35 časopisa u 150 svazku	shcedni katalog	Ju izvan knjižni- ce, u radno vri- jeme zavoda	nema	Ljubiša Sinko, In- borant	nem	nem	nem
2										
Veterinarski	Knjižnični zavoda za patološku fiziolo- giu, Heinszelova 55, tel. 38-041, kub. 34	Osnovana god. 1936.	a/ 492 knjige, b/ 22 časopisa u 49 svazku	shcedni	Mogu se posuđiti svi javni radni- ci. Djela se po- suđuju.	nema	Ivan Pogat, Šabor.	nem	nem	nem
11										

Fakultet	Knjižnice zavoda ili insti- tuta	Predaci o knjižnici	Knjižni fond	Katalozni broj	Knjižnice i rođno vrijeme	Uko se služi knjižnicom i rođno vrijeme	Druge sa- dušenje	Uko upotre- bija knjiž- nicom	Biblioteku- ri i knjiž- nici	Štam- njor	Pri- vreda knjižnice
Veterinarski	Knjižnice klinike za unutrošnje bo- lesti domaćih li- votinja, Ševarka c. 16, tel. 33-356	Nastala je upoštenjem Medicinske klinike, m- jestrinske klinike i In- terne kliničke procedu- rlike god. 1951. Njihov je je bila osnovana knjižnica Medic. klinike 1926. na- tim Suđetarsko kl. 1926, te Int. klin. pren. 1937.	a/ knjige 1953, b/ Encopis 61 u 628 svazaka	po naslovu i po određuju	Stručno osoblje klinike, a može se smatrati i osob- lje drugih zavoda i klinika, koja- nu se posuđuju djela u vrijeme od 10-12 sati.	Josip Vinković, Inherent	nem	nem	leže- nje pro- stori- ja		
10											
Veterinarski	Knjižnice zavoda za pri- petičku anatomiju Vet. fak. Ševarka c. 18, telef. 34-543	Osnovna god. 1924.	a/ knjige 681 b/ Encopis 15 u 176 svazaka	nem	Samo stručnjaci zavoda i ostalo fakultetsko na- stavno osoblje. Njeli s ne posuđuju	Prof. dr. Mijo Martišić	nem	nem	pred- met na zav- odi pred- met		
11											
Veterinarski	Knjižničko bibliotsko kliničkoj klinike, Ševarka c. 16, tel. 33-357	Osnovana g. 1922.	a/ Knjige 349 b/ Encopis 20 u 176 svazaka	po autoru	Stručno osoblje Kliničke klinike	nem	Marijana Kholloch, laborant	nem	nem		
12											
Veterinarski	Knjižnice Zavoda i klinike za fiziol. i petol. riznomodulaciju u porodiljstvu, Ševarka c. 16, tele- fon 33-357	Osnovana g. 1929, kao knjižnica Porodiljske klinike Vst. fak.	a/ knjige 1219 b/ Encopis 27 u 243 svazaka	nem	Prirodna knjižnica osoblje klinike, a mogu sam slati i ostali članovi fakulteta i veler- učionice.	Prof. dr. Božidar Okljete	nem	nem			
13											
Veterinarski	Knjižnice zavoda za radiogenologiju i fil- mikalnu terapiju, Ševarka cesta 16, tel. 24-420	Osnovana g. 1935. Za vrijeme NOB-a snest die knjige prenesen je na oslobođeni teritorij. Poslije rata knjižnice je novovo urođena.	a/ Knjige 769 b/ Encopis 52 u 244 svazaka	čehodni; u rodu je stručni i stresni ka- tolik.	Knjižnice služi stručnjacima su- voda, doktoranti- ma i rehabilitacionim nastavnikom, a knjige se posuđu- ju i drugim intere- sentima.	Dragutin Bukovac, laborant	nem	nem			
14											
Veterinarski	Knjižnice Seminara za povijest veteri- ninstva, Bečkarsko ul. 55 tel. 38-041, knj. 32	Osnovana oko g. 1922.	a/ 813 knjige b/ 33 Encopisa u 36 svazaka	nem	Fakultetski struč- njaci i javni rod- nici. Knjige se mogu posudjivati	Prof. Tomislav Cilić	nem	nem			
15	ševar za vetr. opt. met.	po fakultetu opt. met.									
16	laborant plin.										
17	laborant plin.										

Prilog 3. Zapisnik o primopredaji Đačke knjižnice iz koje je vidljivo da je napravljena revizija knjižnice (arhivska građa Knjižnice Veterinarskog fakulteta)

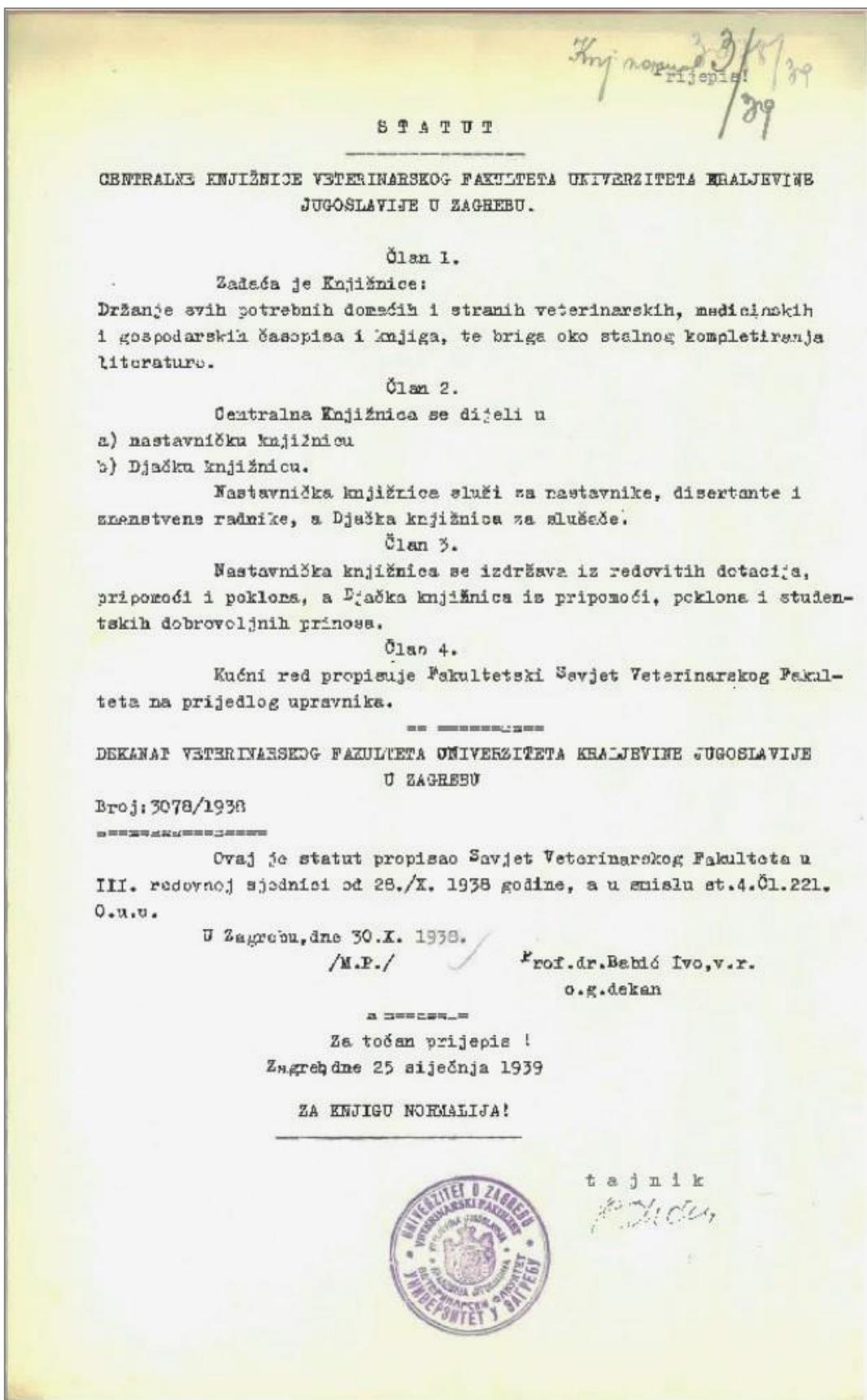
Pilog 4. Odluka Rektorata Univerziteta Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu o dodjeli činovničkog pripravnika Univerzitske biblioteke Marina Pavlinovića na privremeni rad fakultetskoj biblioteci Veterinarskog fakulteta od 2. ožujka 1936. (Arhiv Veterinarskog fakulteta)

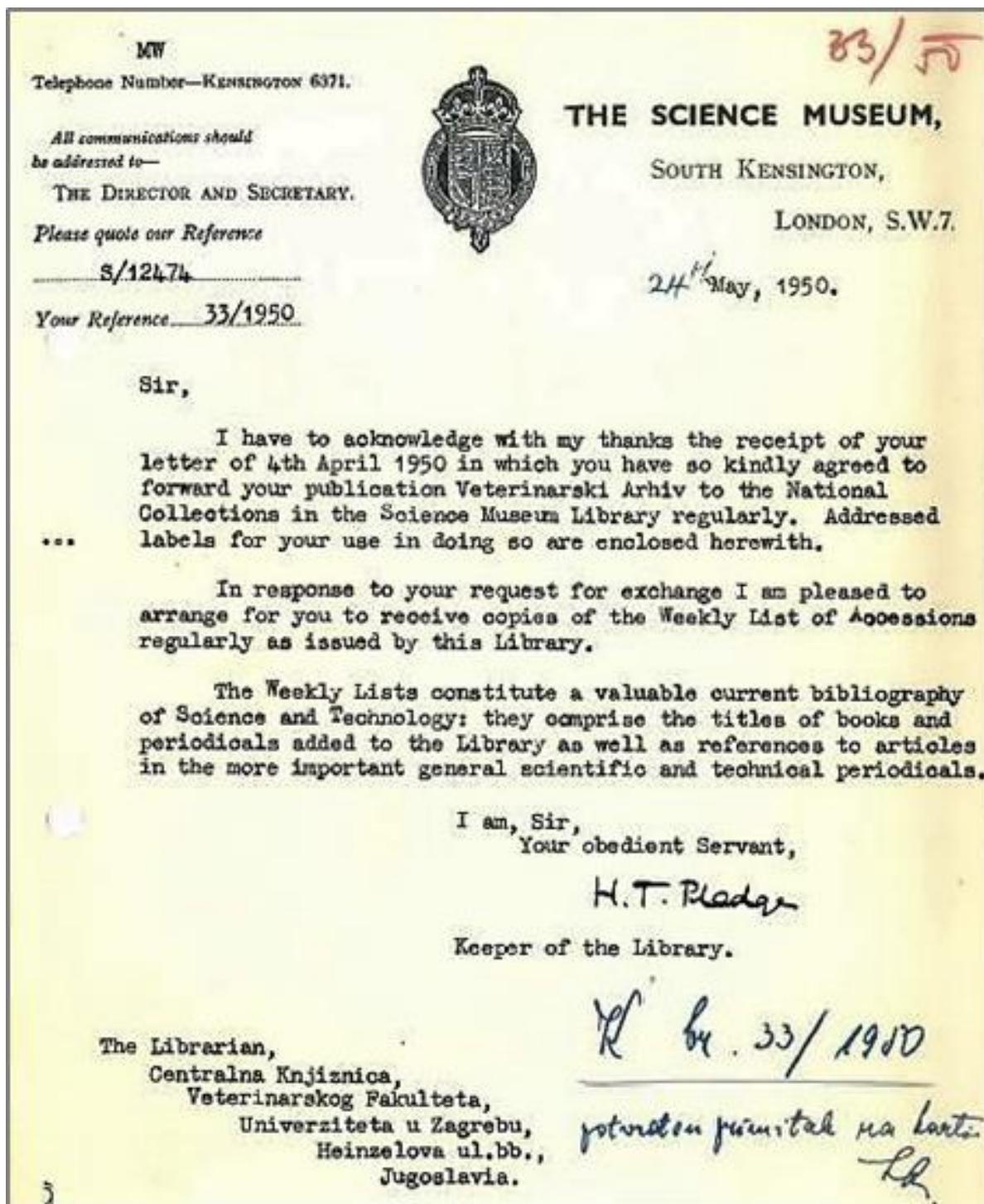
Prilog 5. Prvi zapisi o međuknjižničnoj posudbi časopisa iz fonda Centralne knjižnice iz 1936. godine

Prilog 6. Statut Centralne knjižnice Veterinarskog fakulteta Univerziteta Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu iz 1939. godine

Prilog 7. The Science Museuma u Londonu prihvata razmjenu časopisa Veterinarski arhiv za časopis
Weekly List of Accessions

Prilog 8. Obavijest Društva bibliotekara Hrvatske od 25. veljače 1954.

DRUŠTVO BIBLIOTEKARA HRVATSKE
ZAGREB, Marulićev trg 21
Broj: 57/54.

Centralna knjižnica Veterinarskog fakulteta,
za Medicinu Ljetnik Radicev
Zagreb, 25.II.1954.

SVIMA ČLANOVIMA!

Br. 29/1954

U smislu čl.27 Pravila obavještujemo vas, da će se peta redovita godišnja skupština Društva bibliotekara Hrvatske održati dne 21.ožujka o.g. u 8 sati prije podne u prostorijama Gradske knjižnice u Zagrebu, Rooseveltov trg 4, s ovim dnevnim redom:

1. otvaranje skupštine,
2. izbor radnog predsjedništva,
3. izvještaj tajnika,
4. izvještaj redakcionog odbora časopisa,
5. izvještaj blagajnika,
6. razrješnica starom odboru,
7. izbor novog upravnog i nadzornog odbora,
8. pitanje preuzimanja sindikalnih funkcija,
9. program rada u 1954 godini,
10. eventualije.

Premda čl.26 Pravila mogu se i drugi prijedlozi članova staviti na dnevni red skupštine, ukoliko budu pismeno dostavljeni upravnom odboru najkasnije tri dana prije skupštine.

Molimo ujedno sve članove - ukoliko to već nisu učinili - da podmire svoju članarinu za god.1953. i za prva tri mjeseca o.g. Upozorujemo, da je članarina do 1.VII.1953. dan 10, a od 1.VII.1953. dan 20, mjesечно, pa smo je tako obrađivali i onima, koji su već ranije uplatili preko tog datuma.

Uoči skupštine, u subotu u 20 sati, predviđen je u istim prostorijama sastanak članstva sa stručnim predavanjem.

Us drugarski pozdrav !

Tajnik
Lida Alpačević

Predsjednik:

Karlos Lipinski

Članarina podnijetena do utgrijeta ujutru lipnja 1953.
(Broj 29/1954) Štampano - Blagajnik:
B. Tomenac

7. SAŽETAK

Povijest, rad i razvitak Centralne knjižnice usko je vezana s osnutkom i razvitkom Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Knjižnica spada u visokoškolske knjižnice, ali prema sadržaju fonda je specijalna knjižnica čija je svrha osiguravanje knjižnične građe za provođenje odgojno-obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti. Počeci knjižnične djelatnosti na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu vežu se uz osnivanje Kluba studenata veterine 1920. godine. Osnivanje zavodskih knjižnica započelo je već 1920. i trajalo je do 1951. Danas se Knjižnica sastoji od Centralne knjižnice i 24 dislocirana odjela. Knjižnica je priključena SZI-u, podsustavu Biomedicina i kao rezultat toga su kontinuirana ulaganja u računalnu opremu i program za kataložnu obradu fonda. Implementacija integriranog programa *Aleph* započela je 2009. migracijom podataka iz programa *Medved* a rad u samom programu započeo je 2014. do danas.

Ključne riječi: visokoškolska knjižnica, biomedicina, veterinarska medicina, Veterinarski fakultet

8. SUMMARY

HISTORY AND DEVELOPMENT OF THE CENTRAL LIBRARY OF THE FACULTY OF VETERINARY MEDICINE UNIVERSITY OF ZAGREB

History, work and development of the Central library is closely tied with the founding and development of the Faculty of Veterinary Medicine University of Zagreb. Library falls into the category of higher education libraries, but because of its fund content it is a special library whose purpose is ensuring that the library forms upholding educational and scientific activities. The beginning of library activity at the Faculty of Veterinary Medicine University of Zagreb is linked with the founding of "Kluba studenata veterinarne" 1920. The forming of institutions libraries began in 1920 and ended in 1951. Today the library is divided into The Central library and 24 dislocated smaller libraries. Library is the part of the SZI, subsystem of Biomedicine and as the result of that there are continuous investments in computer technology and program for catalog processing of the fund.

Implementation of an integrated program "Aleph" started in the 2009 with migration of data from the program "Medved" and the program has started working in 2014.

Keywords: high-education library, biomedicine, veterinary medicine, The Faculty of Veterinary Medicine University of Zagreb